

РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

*Н. В. Кононец, д. пед. н., доцент кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Ресурсно-орієнтоване навчання (РОН) є цілісним динамічним процесом організації і стимулювання самостійної пізнавальної діяльності студентів з оволодіння навичками активного перетворення інформаційного середовища, який передбачає оптимальне використання тандемом «студент-викладач» консолідованих кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних, фінансових та інформаційних ресурсів [2].

Аналіз педагогічних досліджень з питань впровадження РОН в практику вищої школи та педагогічного досвіду передових країн світу (М. Батлер, Н. Бесвік, К. Войчік, М. Ганафін, Д. Гіл, К. Грінхау, М. Орей, А. Палівала, Ж. Сміт-Отард, С. Хаджерут, Ш. Н. Чан) дає підстави для висновку, що нині модернізація освітніх систем здійснюється на основі основних положень та принципів концепції *неперервної освіти*, які в узагальненому вигляді можна сформулювати наступним чином:

– забезпечення можливостей та сприятливих умов для освіти упродовж усього життя (дистанційна освіта як форма РОН, методи і техніки запам'ятовування, підвищення ефективності сприйняття навчального матеріалу, способи пошуку та обробки значних масивів інформації тощо);

– вільний доступ до максимально широкого спектру інформаційних навчальних ресурсів (ключовий момент – це наявність, час і місце) та створення зручних умов для набуття, вдосконалення професійних умінь і навичок;

– тісний взаємозв'язок формальної системи освіти з неформальною діяльністю, які мають стати предметом посиленої уваги і загальної підтримки з боку держави та конкретного навчального закладу.

Зазначимо, що реалізація концепції неперервної освіти в Україні окреслена в Законі України «Про освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр., галузевій Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти.

Важливими, на нашу думку, є *критерії організації неперервної освіти*, визначені М. Биркою: охоплення освітою всього життя людини; наступність між окремими етапами й рівнями освіти; відкритість і гнучкість системи освіти впродовж усього життя; випереджальний характер освіти; визнання освіти не за способами її здобуття, а за фактичним результатом; постійне стимулювання особистості до освіти впродовж усього життя; різноманітність змісту, засобів, методики навчання; наявність суспільних механізмів стимулювання особистості до освіти впродовж усього життя [1]. Безсумнівно, ці критерії посилюють розуміння головної ідеї РОН. З іншого боку, виокремлені науковцем принципи неперервної освіти (неперервність; поєднання національних освітніх традицій та світового досвіду; гнучкість; прогностичність; інноваційність) обґрунтовують доцільність розгляду РОН як педагогічної інновації у контексті неперервної освіти.

Імпонує позиція німецького дослідника Р. Дейва, який, комплексно підходячи до організації РОН, що базується на характеристиках неперервної освіти (загальність, інтеграція, гнучкість, демократичність), акцентує увагу на 3-х об'єктах: *особистості, освітніх процесів (освітніх програм) і навчальних закладів*.

Особистість. Людина вчиться постійно: як у навчальних закладах, так і займається самоосвітою. Тут можливі три вектори руху людини в освітньому просторі: 1) людина може, залишаючись на тому ж формальному освітньому рівні, вдосконалювати свою професійну кваліфікацію («вектор руху вперед»); 2) або послідовно підніматися сходами та рівнями професійної освіти, або деякі рівні і ступені пропускати («вектор руху вгору»); 3) неперервність освіти передбачає можливість не лише продовження, але й зміни профілю освіти («вектор руху по горизонталі, в сторону»).

Освітній процес. Освітній процес у нормативних документах навчальних закладів трактується як інтелектуальна, творча діяльність у сфері освіти і науки, що провадиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання ЗУН та інших компетентностей у студентів, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. Неперервність в освітньому процесі є характеристикою включеності особистості (студента, викладача, адміністративних працівників тощо) в цей процес на

всіх стадіях її розвитку, характеризує наступність змісту освітньої діяльності при переході від одного її виду до іншого, від одного життєвого етапу особистості до іншого.

Навчальні заклади. Неперервність в цьому випадку характеризує таку номенклатуру мережі навчальних закладів, освітніх програм та їх взаємозв'язок, який створює простір освітніх послуг, що забезпечують взаємозв'язок та спадкоємність освітніх програм, здатних задовольнити різноманітність освітніх потреб, що виникають як у суспільстві в цілому, так і в окремому регіоні, і у життєвому просторі кожної людини.

Отже, аналіз наукових досліджень уможливив розглядати РОН як педагогічну інновацію у контексті неперервної освіти, оскільки необхідність переходу до неперервної освіти є причиною впровадження РОН у навчальний процес закладів вищої освіти. РОН розглядається як перспективний напрям у розвитку неперервної освіти, який забезпечує розвиток особистості, освітніх процесів (освітніх програм) і навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. Бирка М. Ф. Розвиток концепції неперервної освіти в Україні. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах / Бирка М. Ф. – 2014. – Вип. 34. – С. 69–74.
2. Кононец Н. В. Дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів : дис. доктора пед. наук / Кононец Н. В. – Полтава, 2016. – 473 с.
3. Dave R. H. Foundations of Lifelong Education: Some Methodological Aspects. In: Foundations of Lifelong Education / Dave R. H. – Hambourg, 1976. – P. 34.

СТАЖУВАННЯ, ЯК ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

*Н. І. Курніс, асистент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Необхідність післядипломної освіти визначається вимогами суспільства до кадрового забезпечення галузі з урахуванням перспективи розвитку, сучасним вимогам до засобів, форм і методів професійної діяльності на основі освітньо-професійних програм спеціальності «Готельно-ресторанна справа».